

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΜΕΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ταχ. Δ/ση : Θεμιστοκλέους 87 Αθήνα

Ταχ.Κώδικας : 10681

Πληροφορίες : Μαρία- Καλλιρόη Κόμβου

Τηλέφωνο : 2103307620

Fax : 2103307642

Email : mkomnou@culture.gr

Αθήνα, 20/01/2015

Α.Π. : ΕΥΤΟΠ/Α/ΠΕΠΑΝ13/72

Προς:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 20-22

Τ.Κ : 106 82

ΘΕΜΑ: 3η Τροποποίηση της Πράξης "Ολοκλήρωση αποκατάστασης και ανάδειξης μνημείων αρχαίας Μεσσήνης" με κωδικό MIS 305680 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα"

ΑΠΟΦΑΣΗ

Η Γενική Γραμματέας

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013» (ΦΕΚ 267/Α/3.12.2007) όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3840/2010 (ΦΕΚ 53/Α/31.03.2010),
2. Την υπ' αριθμ Ε(2007)5338/26.10.2007 απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ για την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα" για κοινοτική ενίσχυση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του στόχου σύγκλισης στις περιφέρειες της Ελλάδας (CCI2007GR161 ΡΟ001).
3. Τη με αρ. πρωτ. 14053/ ΕΥΣ1749 /27.03.08 Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει,
4. Το με αρ. πρωτ. 23105/ΓΔΑΑΠ4632/ΕΥΘΥ1/23.5.2008 Εγχειρίδιο Διαδικασιών Διαχείρισης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων, όπως ισχύει.
5. Την Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθμ. ΕΥΠΟΤ/Δ/ΦVIIIα/885/06.03.2013 (ΦΕΚ 610/Β/2013) «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/67343/29.12.2000 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης – Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών – Πολιτισμού (ΦΕΚ Β' 1620) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τις υπ' αριθμ. 4312/18.02.2009 (ΦΕΚ 315/Β/20.02.2009) και ΕΥΤΟΠ/Δ/ ΦVIIIα/266/28.01.2011 (ΦΕΚ 240/Β/11.02.2011) όμοιες αποφάσεις».
6. Τις διατάξεις του Π.Δ. 118/2013 «Τροποποίηση του π.δ. 85/2012 (Α' 141) Ίδρυση Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και μετονομασία των Υπουργείων Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού σε Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και σε Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων αντιστοίχως, και του Π.Δ.119/2013 «Διορισμός

Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΤΠΑ

Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ153/Α/25-06-2013)

7. Την υπ' αριθ. ΥΠ.ΠΟ.Α./ΔΙΟΙΚ/Α1/111292/17875/14872/ 7779/1.7.2013 (ΦΕΚ 309/Δ/01.07.2013) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού ,για το διορισμό από 25/06/2013 της Στυλιανής Μενδώνης του Γεωργίου στη θέση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού με βαθμό 1ο της Κατηγορίας Ειδικών Θέσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 1558/85 (ΦΕΚ Α'137), όπως κωδικοποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 50 του ΠΔ/τος 63/05 (ΦΕΚ 98 Α),

8. Την με αρ. πρωτ. 4594/831/0020/23-6-2010 (ΦΕΚ 1036/Β/7-7-2010) Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ), με την οποία εκχωρούνται στην Ειδική Υπηρεσία Τομέα Πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού & Τουρισμού αρμοδιότητες διαχείρισης για πράξεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (ΕΠΑΝ ΙΙ) του ΕΣΠΑ (2007-2013), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

9. Τη με αρ. πρωτ. 7150/1438/13-10-2010 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» του ΕΣΠΑ 2007-2013, που αφορά την έγκριση των κριτηρίων επιλογής των πράξεων του Άξονα Προτεραιότητας 3 του Επ. Προγράμματος, όπως αυτά ισχύουν,

10. Την με αρ.πρωτ. ΕΥΤΟΠ/Α/ΦΧVII/2687/05-11-2010 πρόσκληση της ΕΥΤΟΠ για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» του Άξονα Προτεραιότητας 3 «Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος», κωδικός 58 «Προστασία και διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

11. Τις διατάξεις του Ν.4109 (ΦΕΚ 16/Α/23.01.2013) "Κατάργηση και συγχώνευση νομικών προσώπων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα- Σύσταση Γενικής Γραμματείας για το συντονισμό του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις", και ιδιαίτερα το άρθρο 3 αυτού "Κατάργηση του ΝΠΙΔ Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για Εκτελέσεις Αρχαιολογικών Έργων (ΤΔΠΕΑΕ)"

12. Την Υ.Α με αριθμ. ΥΠΑΙΘΠΑ-ΓΓΠ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΑΧ/86602/43054/5964/2940/30.05.2013 "Υπαγωγή Επιστημονικών Επιτροπών μελέτης και εκτέλεσης Αρχ/κων έργων στις οικείες Δ/σεις της κεντρικής υπηρεσίας και στις οικείες περιφερειακές υπηρεσίες της Γενικής Δ/σης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Γενικής Γραμματείας Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού"

13. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, όπως αυτό καταγράφεται στα έγγραφα τεκμηρίωσης της θετικής αξιολόγησης της πρότασης και ειδικότερα στο Φύλλο αξιολόγησης και αποτυπώνεται στο ΟΠΣ – ΕΡΓΟΡΑΜΑ,

ην με αρ.πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΒΜΑ/323610/185436/11292/12.12.2014 αίτηση τροποποίησης του δικαιούχου προς την ΕΥΤΟΠ

14.Το Π.Δ. 104/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού» (ΦΕΚ 171/Α/28-8-2014), και το άρθρο 31 του Ν. 4305/2014 «Τροποποιήσεις Προεδρικών Διαταγμάτων Οργανισμών Υπουργείων», με το οποίο τροποποιούνται οι διατάξεις του Π.Δ. 104/2014 (ΦΕΚ 237/ Α/31-10-2014).

15. Το υπ.αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/5205/3070/340/12-1-15 αίτημα τροποποίησης του φορέα

16. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, όπως αυτό καταγράφεται στα έγγραφα τεκμηρίωσης της θετικής αξιολόγησης της πρότασης και ειδικότερα στο Φύλλο αξιολόγησης και αποτυπώνεται στο ΟΠΣ – ΕΡΓΟΡΑΜΑ,

17. Τις υπ. αριθμ. ΕΥΠΟΤ/Α1/Π/ΕΠΑΝ13/2836/10.10.2011 και ΕΥΤΟΠ/Α/ΠΕΠΑΝ13/2718/9-7-13 1η και 2η τροποποίησης της υπ.

αριθμ.ΕΥΤΟΠ/Α/ΕΠΑΝ13/3022/07.12.2010 απόφασης ένταξης της εν θέματι πράξης.

Αποφασίζει

την 3η Τροποποίηση της Πράξης "Ολοκλήρωση αποκατάστασης και ανάδειξης μνημείων αρχαίας Μεσσήνης" , στον Αξονα Προτεραιότητας "03 - Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος" του Ε.Π. "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα".

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1. Κωδικός Πράξης: (ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ)		305680
2. Κωδικός ΠΔΕ Πράξης:	2.1.Κωδικός ΣΑ:	E0148
	2.2.Κωδικός Πράξης ΣΑ:	2010ΣΕ01480150
3. Δικαιούχος:		ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
4. Κωδικός Δικαιούχου:		1010806
5. Φυσικό αντικείμενο της πράξης:		

Η Μεσσήνη είναι μια από τις σημαντικές σε μέγεθος, μορφή και διατήρηση πόλεις της αρχαιότητας, που έχει ακόμη πολλά να προσφέρει. Δεν διαθέτει μόνον ιερά και δημόσια οικοδομήματα, αλλά και οχυρώσεις επιβλητικές και κατοικίες και ταφικά μνημεία. Διαθέτει, εκτός των άλλων, το σπάνιο προνόμιο να μην έχει καταστραφεί ή καλυφθεί από νεότερους οικισμούς και να βρίσκεται σε ένα κατ' εξοχήν μεσογειακό αλώβητο φυσικό περιβάλλον. Η αποπεράτωση του Έργου "Αποκατάσταση μνημείων, διαμόρφωση - ανάπλαση χώρου αρχαίας Μεσσήνης-Ιθώμης" στο πλαίσιο του Γ' Κ.Π.Σ. απέδωσε στον αρχαιολογικό χώρο μια σειρά από αναστηλωμένα μνημεία και επεμβάσεις ανάδειξης του χώρου συνολικότερα. Οι προτεινόμενες νέες επεμβάσεις στοχεύουν στη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης εικόνας των μνημείων και της ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου, με την αναστήλωση, τη στερέωση και την αποκατάσταση των δημόσιων οικοδομημάτων και των κτισμάτων λατρείας, τη μελέτη και την ανάδειξη του συνόλου σχεδόν του κέντρου μιας αρχαίας ελληνικής πόλεως, κάλλιστα σωζόμενης. Η εκτίμηση της σπουδαιότητας του αρχαιολογικού χώρου και του τοπίου διαμορφώνει και τις προδιαγραφές των ήπιων και αναστρέψιμων επεμβάσεων που ακολουθούν πιστά τις αρχές του Χάρτη της Βενετίας.

ΠΡΑΞΗ: Ολοκλήρωση Αποκατάστασης και Ανάδειξης Μνημείων Αρχαίας Μεσσήνης

Το Έργο της Αρχαίας Μεσσήνης είναι ένα μεγάλο έργο διεπιστημονικού χαρακτήρα, με βασικούς στόχους την συντήρηση και την ανάδειξη των μνημείων και του περιβάλλοντος αυτά χώρου, με παράλληλη ανασκαφική δραστηριότητα απαραίτητη για τη διερεύνηση στοιχείων απαιτούμενων για την προστασία, τη συντήρηση, την αναστήλωση των μνημείων και για την ολοκληρωμένη ανάδειξη του αδιάσπαστου συνόλου. Τα μνημεία της Μεσσήνης έχουν ιδιαίτερη πολιτισμική και επιστημονική αξία και για την συντήρηση και την ανάδειξη τους απαιτείται η συνεργασία περισσότερων επιστημών και ειδικοτήτων. Βαρύνουσα στην περίπτωση είναι και η κοινωνική σημασία του μνημειακού συνόλου της, η παιδευτική-διδακτική, η συμβολική και η αναπτυξιακή με δυνατότητες χρήσης και ανταποδοτικής λειτουργίας. Η Πράξη περιλαμβάνει τις παρακάτω εργασίες σε μνημεία της αρχαίας Μεσσήνης:

1. Στερέωση και αναστήλωση του κατακρημνισμένου πίσω τοίχου της ΒΑ γωνίας που σχηματίζεται από την επαφή της ανατολικής με τη βόρεια στοά του Γυμνασίου της αρχαίας πόλης, σύμφωνα με την αρχιτεκτονική μελέτη που εγκρίθηκε από τα αρμόδια όργανα του ΥΠΠΟΤ. Οι προτεινόμενες επεμβάσεις στοχεύουν στη στατική επάρκεια, τη διασφάλιση από κατάρρευση ή ενδεχόμενες καταπονήσεις, στην αισθητική και λειτουργική εναρμόνισή του με το αρχιτεκτονικό σύνολο του Γυμνασίου - Σταδίου. Θα προηγηθεί ανάταξη της ευθυνηρίας μετά από εξυγίανση του εδάφους και της υποθεμελίωσης, συντήρηση της επιφάνειας των λιθοπλίνθων και αντικατάσταση των σαθρών κονιαμάτων. Όπου κρίνεται αναγκαίο για στατικούς λόγους θα γίνει αντικατάσταση λίθων με νέους όμοιου μεγέθους.
2. Στερέωση και αναστήλωση του ναού της θεάς Ειλειθυίας (Ιερό 10), ευρισκόμενου στη νότια πλαγιά του όρους της Ιθώμης, με χρήση των διάπαρτων αυθεντικών αρχιτεκτονικών μελών της ανωδομής του με λελογισμένη χρήση νέου υλικού σε σημεία που κρίνεται αναγκαίο είτε για τη στατική συμπεριφορά του κτίσματος είτε για την

τοποθέτηση άλλων υπερκείμενων λιθοπλίνθων. Η αποκατάσταση του μνημείου στοχεύει στην άρση των δομικών και οικοδομικών προβλημάτων που παρουσιάζει, στην αντιμετώπιση των φθορών και την αποφυγή επιδείνωσής τους, τη βελτίωση της αναγνωσιμότητας και τη διαμόρφωση του άμεσου περιβάλλοντός του. Των εργασιών αναστήλωσης θα προηγηθεί ανάταξη των λίθων της θεμελίωσης στις περιοχές όπου παρατηρούνται καθιζήσεις. Όλες οι επεμβάσεις είναι αναστρέψιμες και δίνουν τη δυνατότητα συμπληρωματικών επεμβάσεων σε περίπτωση εύρεσης νέων μελών.

3. Στερέωση του ετοιμόρροπου Πύργου 18 (40), ο οποίος αποτελεί μέρος του ευρύτερου μνημειακού συνόλου των οχυρώσεων της αρχαίας Μεσσήνης. Η αξία του έγκειται στη διατήρηση της αυθεντικής του μορφής έστω και μερικώς και στο γεγονός ότι αποτελεί προϊόν ενιαίας οικοδομικής φάσης χωρίς μεταγενέστερες επεμβάσεις ή αλλοιώσεις. Στόχος της επέμβασης είναι η άρση των δομικών προβλημάτων, η αντιμετώπιση των φθορών και η αποφυγή επιδείνωσης που ενδέχεται να προκαλέσει την κατάρρευση του μνημείου. Ο πύργος θα διαλυθεί ως τη στάθμη της έδρασής του με την απομάκρυνση των λιθοπλίνθων και την επανατοποθέτησή τους στην αρχική θέση. Η θεμελίωση θα ενισχυθεί, ενώ οι λιθοπλίνθοι της ανωδομής θα συντηρηθούν με τη σφράγιση των ρωγμών και θα συγκολληθούν κατά περίπτωση.

4. Αναστήλωση των κιονοστοιχιών του Γυμνασίου σε ολόκληρο το σωζόμενο μήκος και πλάτος τους, πέραν των ήδη αναστηλωμένων τμημάτων τους. Κατά την διάρκεια (2004-2009) των εργασιών αναστήλωσης των τριών στοών του Γυμνασίου, που περιβάλλουν το πέταλο του Σταδίου σχηματίζοντας το γράμμα Π με το ως τότε γνωστό σωζόμενο κατά χώραν αυθεντικό υλικό των κιονοστοιχιών, πραγματοποιήθηκε έρευνα η οποία έφερε στο φως μέγιστο αριθμό αρχιτεκτονικών μελών (σπονδύλων και τμημάτων του θριγκού) τα οποία είχαν χρησιμοποιηθεί στην κατασκευή σύγχρονων μαντρότοιχων ή είχαν παρασυρθεί προς τα νότια του στίβου από τον ρέοντα εκεί απειλητικό χείμαρρο. Το υλικό που προέκυψε έκτοτε προσφέρεται για την αναστήλωση του νότιου υπόλοιπου τμήματος της μακράς ανατολικής στοάς σε μήκος 180 περίπου μέτρων πέραν του ήδη αναστηλωμένου στο πλαίσιο του 3ου ΚΠΣ, σε μήκος 65 μέτρων περίπου, βόρειου τμήματος της ίδιας στοάς. Έχουν επίσης έλθει στο φως αρχιτεκτονικά μέλη τόσο της βόρειας διπλής στοάς όσο και της δυτικής, όπου θα πραγματοποιηθούν κατά τόπους στερεωτικές και αναστηλωτικές επεμβάσεις με χρήση αυθεντικού υλικού.

5. Συντήρηση και διαμόρφωση βόρειας στοάς αγοράς αρχαίας Μεσσήνης. Η πειόσχημη αυτή στοά, που εκτείνεται σε μήκος 196 μέτρων, ήταν διώροφη και λειτουργούσε ως χώρος περιπάτου και αναψυχής, δεν υπηρετούσε εμπορικές ανάγκες, όπως οι στοές που πλαισίωναν τις λοιπές πλευρές του τεράστιου χώρου της αγοράς, εκτάσεως 33 στρεμμάτων. Εδράζεται σε κρηπίδωμα τριών βαθμίδων, ο πίσω τοίχος της είναι κατασκευασμένος κατά το ψευδοϊσόδομο σύστημα και σώζεται σε ορισμένα σημεία σε ύψος 4,50μ. περίπου. Η εξωτερική κιονοστοιχία είναι δωρική, ενώ οι δύο εσωτερικές κορινθιακές. Δεν ανοίγονται μαγαζιά στο βάθος της στοάς, αλλά ορθογώνιες κόγχες για την έκθεση αγαλμάτων, όπως απαιτεί ο ρόλος της ως χώρου αναψυχής. Οι τοίχοι της στοάς, ο στυλοβάτης και το κάτω τμήμα αρκετών κίωνων είναι κατασκευασμένα από τοπικό ασβεστόλιθο. Η δωρική κιονοστοιχία της πρόσοψης της στοάς καθώς και οι δύο εσωτερικές κιονοστοιχίες με τον θριγκό τους είναι κατασκευασμένες από εύθραυστο τοπικό ψαμμίτη. Το κονίαμα, το οποίο καλύπτει ως επίχρισμα ορισμένα από τα αρχιτεκτονικά, όπου αυτό σώζεται, έχει κανό πάχος σε επάλληλες στρώσεις.

	<p>5.1 Συντήρηση και διαμόρφωση ανατολικής και δυτικής πτέρυγας της βόρειας στοάς.</p> <p>Τα ασβεστολιθικά δομικά στοιχεία της ανατολικής και της δυτικής πτέρυγας της στοάς (πίσω τοίχος, στυλοβάτης και κατώτερα τμήματα κιόνων με τις κυλινδρικές βάσεις τους) θα στερεωθούν και θα συντηρηθούν, σύμφωνα με τις μελέτες. Σοβαρότερες είναι οι φθορές που παρουσιάζουν τα ψαμμιτικά επιχρισμένα αρχιτεκτονικά μέλη της στοάς (σφονδύλοι κιόνων, κιονόκρανα, επιστύλια, τρίγλυφα και μετόπες). Η διαδικασία συντήρησης που εφαρμόζεται περιγράφεται αναλυτικά στις επί μέρους μελέτες. Για την επίτευξη των ως άνω στόχων απαιτείται να πραγματοποιηθούν εργασίες αποχωμάτωσης ως το επίπεδο των στυλοβατών των κιονοστοιχιών και τις ευθυντηρίες έδρασης των τοίχων, ώστε να έχουν θετικά αποτελέσματα οι σωστικές επεμβάσεις συντήρησης, που οφείλουν να φτάσουν ως το βάθος της έδρασης των τοίχων και των κιονοστοιχιών για να σταματήσει μεταξύ άλλων η ανοδική υγρασία που φθείρει συνεχώς τα ψαμμιτικά μέλη και προκαλεί την αποκόλληση και την πτώση των κονιαμάτων – επιχρισμάτων στις δύο πτέρυγες.</p> <p>5.2. Συντήρηση και διαμόρφωση κεντρικού τμήματος βόρειας στοάς αγοράς και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου συμπεριλαμβανομένης της αναστήλωσης της δυτικής στοάς της αγοράς.</p> <p>Η πειόσχημη βόρεια στοά της αγοράς που εκτείνεται σε μήκος 196 μέτρων θα αποκαλυφθεί πλήρως, όχι δηλαδή μόνον κατά τις δύο ακραίες (ανατολική και δυτική) πτέρυγες της αλλά και κατά το κεντρικό τμήμα της, θα στερεωθεί, θα συντηρηθεί και θα διαμορφωθεί τόσο στον εσωτερικό όσο και στον εξωτερικό περιβάλλοντα χώρο. Όπως έχει διαπιστωθεί για τις δύο ακραίες πτέρυγες της στοάς, το ίδιο και για το κεντρικό τμήμα της, μόνο ο πίσω τοίχος και στυλοβάτης της πρόσοψης είναι κατασκευασμένα από τοπικό ασβεστόλιθο. Η δωρική κιονοστοιχία της πρόσοψης και οι δύο εσωτερικές κορινθιακές κιονοστοιχίες είναι κατασκευασμένες από εύθραυστο τοπικό ψαμμίτη, ο οποίος χρήζει άμεσης στερέωσης και συντήρησης. Θα προηγηθεί η αποχωμάτωση του κεντρικού τμήματος και η αποστράγγιση του χώρου και θα ακολουθήσει η συντήρηση των ψαμμιτικών επιφανειών, που κρίνεται επείγουσα προκειμένου να κρατηθούν στη θέση τους τα σωζόμενα κονιάματα-επιχρίσματα επί των αρχιτεκτονικών μελών και να σταθεροποιηθεί η ψαμμιτική τους μάζα. Οι εργασίες διαμόρφωσης θα επεκταθούν και στον χώρο της αγοράς αμέσως νότια από τη βόρεια στοά, όπου έχει αποκαλυφθεί η δυτική στοά της αγοράς με το κρεοπωλείο, ώστε να αναδειχθεί πλήρως και το μνημείο αυτό συμβάλλοντας αποφασιστικά στην ενοποίηση και την αισθητική αναβάθμιση του χώρου της αγοράς και συνάμματα στον παιδευτικό της χαρακτήρα και στην αισθητική αναβάθμιση του μνημειακού συνόλου. Ειδικότερα, για τη δυτική στοά θα μελετηθεί η αποκατάσταση – αναστήλωσή της και μετά τη σχετική έγκριση της μελέτης, αυτή θα εφαρμοστεί.</p>
<p>6. Παραδοτέα πράξης:</p>	<p>Ολοκλήρωση Αποκατάστασης και Ανάδειξης Μνημείων Αρχαίας Μεσσήνης</p> <p>1) Αναστήλωση της ΒΑ γωνίας του Γυμνασίου: Οι προτεινόμενες επεμβάσεις στοχεύουν στη στατική επάρκεια του πίσω τοίχου της ΒΑ γωνίας του Γυμνασίου και στη διασφάλισή του από κατάρρευση, καθώς και στην παράδοση ενός μέρους του Γυμνασίου αισθητικά και λειτουργικά εναρμόνισο με το αρχιτεκτονικό σύνολο του Γυμνασίου - Σταδίου. Θα διαγραφεί καθαρά η μορφή του μνημείου στο παραμελημένο ως σήμερα σημείο αυτό, θα γίνει κατανοητή από τους επισκέπτες και θα αναδειχθεί η αρχιτεκτονική και η ιστορική αξία του.</p>

- 2) Αναστήλωση του Ιερού 10 (ναός της Ειλειθυίας):
Με την αποκατάσταση του μνημείου, την άρση των δομικών προβλημάτων του και τη διαμόρφωση του άμεσου περιβάλλοντός του θα παραδοθεί ένας σχεδόν ολόκληρος πρόστυλος τετρακίονιος ναός ιωνικού ρυθμού, πλήρως κατανοητός και ελκυστικός σε κάθε ηλικίας και προέλευσης επισκέπτες των οποίων η προσέλευση, λόγω και της βελτίωσης της πρόσβασης θα πυκνώσει.
- 3) Στερέωση - Αποκατάσταση του Πύργου 18 (40):
Με τη στερέωση του ετοιμόρροπου Πύργου 18 (40) θα αποτραπεί κάθε κίνδυνος κατάρρευσής του, θα αποκατασταθεί η μορφή του ώστε να καταστεί αναγνώσιμη και θα προστεθεί τελικά ένα επιπλέον σημαντικό μέλος (ένας ορθογώνιος πύργος) στο μνημειακό σύνολο των εντυπωσιακών οχυρώσεων της αρχαίας Μεσσήνης που υποδέχονται πρώτες τους επισκέπτες από την κύρια οδική αρτηρία που διέρχεται από την Αρκαδική Πύλη και οδηγεί στον αρχαιολογικό χώρο.
- 4) Αποκατάσταση στοών Σταδίου όπου στεγάζεται το Γυμνάσιο:
Με την ολοκλήρωση αποκατάστασης των στοών του Γυμνασίου θα παραδοθεί ένα άριστα διατηρημένο και ολοκληρωμένο αρχαίο Γυμνάσιο μνημειακών διαστάσεων, αποτελούμενο από τρεις δωρικές στοές οι οποίες αγκαλιάζουν το ήδη αναστηλωμένο και διαμορφωμένο Στάδιο με το στίβο, το λίθινο πέταλο και τα πράσινα πρανή του, ένα σύνολο έτοιμο να δεχτεί επισκέπτες από όλο τον κόσμο. Πλήρη εικόνα θα παρέχει η μακρά αναστηλωμένη μακρά ανατολική στοά του Γυμνασίου σε μήκος 180 περίπου μέτρων.
- 5) Συντήρηση και διαμόρφωση βόρειας στοάς αγοράς αρχαίας Μεσσήνης.
5.1 Συντήρηση και διαμόρφωση ανατολικής και δυτικής πτέρυγας της βόρειας στοάς.
5.2 Συντήρηση και διαμόρφωση κεντρικού τμήματος βόρειας στοάς αγοράς και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου συμπεριλαμβανομένης της αναστήλωσης της δυτικής στοάς της αγοράς.
- Με τη στερέωση των ασβεστολιθικών τοίχων και των στυλοβατών, και των ψαμμιτικών των κιονοστοιχιών και των αρχιτεκτονικών μελών του θριγκού της βόρειας στοάς της αγοράς, τη στερέωση των σωζόμενων επιχρισμάτων και την πλήρη αποκάλυψη των σωζόμενων κιόνων, δωρικών και κορινθιακών σε όλο το μήκος της βόρειας στοάς, θα παραδοθεί ένα μνημείο που θα κλείσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο από βορρά τον κεντρικό αρχαιολογικό χώρο της αρχαίας Μεσσήνης. Θα δημιουργηθεί έτσι ένα σταθερό βόρειο όριο ολόκληρης της αγοράς και θα προσφερθεί ταυτόχρονα στον επισκέπτη μια κατανοητή και διδακτική εικόνα ενός κολοσσιαίου μνημείου, η οποία θα λειτουργήσει ενοποιητικά σε συνδυασμό με τα λοιπά αναστηλωμένα μνημεία. Με την αναστήλωση της δυτικής στοάς της αγοράς με το κρεοπωλείο θα αναδειχθεί πλήρως και το μνημείο αυτό συμβάλλοντας αποφασιστικά στην ενοποίηση και την αισθητική αναβάθμιση του χώρου της αγοράς και συνάμα στον παιδευτικό της χαρακτήρα και στην αισθητική αναβάθμιση του μνημειακού συνόλου. Βαρύνουσα στην περίπτωση είναι η κοινωνική διάσταση του μνημειακού συνόλου, η παιδευτική- διδακτική, αλλά και η αναπτυξιακή του αξία, με προφανείς δυνατότητες τουριστικής χρήσης και ανταποδοτικής λειτουργίας.

7. Δείκτες Εκρώων

Κωδικός	Ονομασία Δείκτη (ή περιγραφή)	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Στόχος
---------	-------------------------------	-----------------	-------------

Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΤΠΑ

πρόγραμμα για την ανάπτυξη

9401	Μνημεία – Αρχαιολογικοί Χώροι που αναδεικνύονται	Αριθμός	1.00
8. Η χρονική διάρκεια υλοποίησης της πράξης είναι 59.55 (μήνες)			
9. Ημερομηνία λήξης προθεσμίας επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η 31/12/2015			

10. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΑΠΟ Ε.Π.
Άμεσες Δαπάνες			
Βάσει	i.χωρίς ΦΠΑ	2,285,392.68	2,400,000.00
Παραστατικών	ii.ΦΠΑ	114,607.32	
Σύνολο (1)		2,400,000.00	2,400,000.00
ΣΥΝΟΛΑ		2,400,000.00	2,400,000.00

11. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη για τον υπολογισμό της κοινοτικής συνδρομής ανέρχεται σε 2,400,000.00 Ευρώ

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Η δημόσια δαπάνη της πράξης που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ανέρχεται σε **2,400,000.00 ευρώ**, αναλύεται σε Π/Υ(1) **2,400,000.00 ευρώ** και Π/Υ(2) **0.00 ευρώ** και επιμερίζεται ως ακολούθως:

Συλλογικές Αποφάσεις & Ενάριθμα που έχουν χρηματοδοτήσει την Πράξη και αποσύρονται			
Συλλογικές Αποφάσεις & Ενάριθμα που χρηματοδοτούν την Πράξη (ενεργές) :			
Π/Υ (1)	ΚΩΔ. ΣΑ Π/Υ(1):	E0148	1: Προϋπολογισμός Π/Υ (1): 2,400,000.00 (ποσό σε ευρώ). Η εκτιμώμενη πίστωση έτους 2015 στο Π.Δ.Ε. ανέρχεται σε 922,548.08 (ποσό σε ευρώ)
	Φορέας ΣΑ:	1012700	
	ΚΩΔ. Πράξης ΣΑ:	2010ΣΕ01480150	
	(Τροποποιούμενο έργο Π.Δ.Ε.)		

Γ. ΟΡΟΙ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Οι όροι της απόφασης ένταξης και οι υποχρεώσεις του δικαιούχου όπως περιγράφονται στα άρθρα 2 έως και 11 στο **Σύμφωνο Αποδοχής των Όρων της Απόφασης Ένταξης**, το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής, παραμένουν σε ισχύ.

Η Γενική Γραμματέας

ΜΕΝΔΩΝΗ ΛΙΝΑ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

1. Τεχνικό Δελτίο Πράξης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΤΠΑ

- 1.ΥΠΑΑΥΜΔ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ, ΝΙΚΗΣ 5-7, ΑΘΗΝΑ
- 2.ΥΠ.ΠΟΑ.- ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
- 3.ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ, ΝΑΥΑΡΧΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ 11 ΚΑΙ ΒΟΥΛΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ Δ'

Κ. ΝΤΕΝΤΕ

Για το υπ.αριθμ. πρωτ. ΕΥΤΟΠ/Α/ΠΕΠΑΝ13/72/20-1-15 έγγραφο

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Γ. Γραμματέως
2. Ειδική Υπηρεσία Τομέα Πολιτισμού: Μονάδες Α, Β, Γ

Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΤΠΑ

